

Oslo, 06.12.09

Stans nedbyggingen av inngrepsfrie naturområder

Uttalelse fra Naturvernforbundets landsstyremøte 05.-06.12 2009

Norges Naturvernforbund ser med stor bekymring på at nedbyggingen av inngrepsfrie naturområder (INON). Nedbyggingen skjer i strid med nasjonale målsetninger og ofte uten skikkelig kartlegging av miljøverdiene på forhånd.

Større sammenhengende og lite påvirkta naturområder er sjeldne og de er ofte biologisk verdifulle. Oppsplitting av natur fører til problemer for arealkrevende arter, blant annet rein, store rovdyr, og storfugl. I lite berørte områder er mer verdifulle fordi de er mer økologisk intakte.

Områder som ligger mer enn 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep (villmarkspregede områder) er redusert fra 48 prosent av Norges landareal i 1900 til bare 11,7 prosent i 2003. I Sør-Norge er bare 5 prosent av arealet villmarksområder.

På tross av politiske miljøambisjoner bidrar utbygging av skogsbilveier, vind- og vannkraft samt kraftlinjetraseer til en årlig reduksjon av inngrepsfrie områder. I løpet av 15-årsperioden 1988-2003 mistet vi 4,4 prosent. Landbruksveier, særlig skogsbilveier, sto for hele 71 prosent av bortfallet mens utbygging av energi, særlig vannkraft og linjetraseer, sto for 22 prosent. I sin rapport fra 2007, stiller Riksrevisjonen seg strekt kritisk til nedbyggingen.

Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet (LMD) har nylig gitt Direktoratet for naturforvaltning og Statens Landbruksforvaltning et oppdrag knyttet til skogsveier og inngrepsfrie naturområder.

Departementene har bedt om at også bla miljøorganisasjonene involveres. Naturvernforbundet vil aktivt komme med innspill til dette viktige arbeidet. Naturvernforbundet krever at alle sektorer og kommuner som forvalter inngrepsfrie naturområder tar et større ansvar for å bevare de resterende inngrepsfrie naturområdene. Et særlig stort ansvar ligger på LMD og skognæringen, som er de som i størst grad motarbeider nasjonale miljømål.

I skogbrukets sertifiseringsopplegg står det: "I større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep, skal nye veganlegg søkes unngått". Dette skulle hindre videre nedbygging av inngrepsfrie naturområder. Det ble første gang vedtatt som Levende Skog-krav allerede i 1998 og på nytt i 2006. I perioden (1998-2003), mens skogbruket har vært miljøsertifisert, står

skogsbilveibygging for hele 80 prosent av nedbyggingen av inngrepsfrie naturområder.

Kravene til å ivareta inngrepsfrie naturområder må bli entydige i den nye FSC-standarden som skognæringen har forpliktet seg til å bidra med å utvikle. Her må det i tillegg komme inn krav om lukket hogst for å sikre biologiske kvaliteter i inngrepsfrie naturområder med sammenhengende og verdifull gammelskog. Forvaltningskravene skal være strengere her på grunn av spesielle natur- og friluftsverdier.

I Nord Trøndelag planlegges det nå en skogsbilvei i Fosnes kommune, Salmarkveien. Fylkesmannen har ikke hatt noen avgjørende innsigelser mot veien. Naturvernforbundet beklager dette sterkt og mener at Fylkesmannen ikke tar nasjonale miljømålsettinger på alvor og ikke sørget for nødvendige miljøkartlegginger i forkant av sin avgjørelse. Om veien bygges vil inngrepsfrie naturområder på omkring 18 kvadratkilometer forsvinne. Naturvernforbundet frykter at Fylkesmannens konklusjon kan medføre at hensynet til å ta vare på urørt natur bare kan vinne fram når det finnes alternative transportløsninger. Dette er en svært uheldig utvikling og vil øke tapet av verdifull natur. Fylkesmannens på sin side vurderer at det er vanskelig å stoppe eller begrense bygging av et veganlegg, dersom dette avskjærer skogeier fra å utnytte de arealer vegen skal betjene. Det hevdes at det ikke finnes alternative transportløsninger.

Naturvernforbundet mener Fylkesmannen opptrer uansvarlig og i strid med nasjonalpolitiske føringer i denne saken. Naturvernforbundet krever at det utføres grundige undersøkelser av naturverdiene i området før en beslutning fattes.